2 פתרון תרגיל מספר

שם: מיכאל גרינבאום, **ת"ז:** 211747639

2019 במאי 2019

ו. פתרון:

$$\ker T = \operatorname{span} \left\{ b_{s_1}, \dots, b_{s_m} \right\}$$
 (א)

לכן , $v=\sum_{i=1}^m a_i\cdot b_{s_i}$ כך שך בד $\exists a_1,\dots,a_m\in\mathbb{F}$ אזי אי $v\in\mathrm{span}\left\{b_{s_1},\dots,b_{s_m}
ight\}$ יהי

$$T(v) = T\left(\sum_{i=1}^{m} a_i \cdot b_{s_i}\right) = \sum_{i=1}^{m} a_i \cdot T(b_{s_i}) = \sum_{i=1}^{m} a_i \cdot 0 = 0 \Rightarrow v \in \ker T$$

, $\ker T \subseteq \mathrm{span}\,\{b_{s_1},\dots,b_{s_m}\}$ לכן $v\in \ker T$ מתקיים $\forall v\in \mathrm{span}\,\{b_{s_1},\dots,b_{s_m}\}$ כלומר $v\in \ker T$ מתקיים $\exists a_1,\dots,a_n\in\mathbb{F}$ לכן עיהי $v\in \ker T$ יהי

$$0 = T(v) = T\left(\sum_{i=1}^{n} a_{i} \cdot b_{i}\right) = \sum_{i=1}^{n} a_{i} \cdot T(b_{i}) = \sum_{i=1}^{m} a_{s_{i}} \cdot T(b_{s_{i}}) + \sum_{i \in \{1, \dots, n\} \setminus \{s_{1}, \dots, s_{m}\}} a_{i} \cdot T(b_{i}) = \sum_{i \in \{1, \dots, n\} \setminus \{s_{1}, \dots, s_{m}\}} a_{i} \cdot T(b_{i}) = \sum_{i \in \{1, \dots, n\} \setminus \{s_{1}, \dots, s_{m}\}} a_{i} \cdot b_{i+1}$$

מהיות b_i בסיס ו b_i בסיס ו b_i (b_i) תת קבוצה שלהם אזי הם בת"ל, b_i מהיות b_i בסיס ו b_i (b_i) בסיס ו b_i (b_i) תת קבוצה שלהם אזי הם בת"ל, b_i (b_i) איי (b_i) כלומר b_i (b_i) בסיס ו b_i (b_i) איי (b_i) כלומר b_i (b_i) מתקיים b_i (b_i) איי (b_i) מתקיים b_i (b_i) איי (b_i) בלומר b_i (b_i) מתקיים b_i (b_i) איי (b_i) בלומר (b_i) מתקיים (b_i) מתקיים (b_i) איי (b_i) מתקיים (b_i) מתקיים (b_i) איי (b_i) איי (b_i) איי (b_i) מתקיים (b_i) מתקיים (b_i) איי (b_i) איי (b_i) איי (b_i) מתקיים (b_i) מתקיים (b_i) איי (b_i) מרקיים (b_i) איי (b_i

@.מ.ש.ל.א.

ImTבסיס ל(ב)

הוכחה:

תחילה ממשפט המימדים מתקיים

$$n = \dim V = \dim ImT + \dim \ker T = \dim ImT + m$$

 $\Rightarrow \boxed{\dim ImT = n - m}$

נשים לב כי $\{1,\ldots,n\}\setminus\{s_1,\ldots,s_m\}$, $T(b_i)=b_{i+1}$ נשים לב כי $b_1,\ldots,b_{s_1},b_{s_1+2},\ldots,b_{s_2},\ldots,b_{s_m}\in ImT$ לכן b_1,\ldots,b_{s_m} לב רי b_1,\ldots,b_{s_m} לב רי b_1,\ldots,b_{s_m} לב רי b_1,\ldots,b_{s_m} לב רי b_1,\ldots,b_{s_m}

נשים לב כי $b_2,\ldots,b_{s_1},b_{s_1},b_{s_1},\ldots,b_{s_2},\ldots,b_{s_m}$ נשים לב כי $b_2,\ldots,b_{s_1},b_{s_1},b_{s_1},\ldots,b_{s_1},\ldots,b_{s_m}$ של קבוצה בת"ל), לכן להיים לב כי $b_2,\ldots,b_{s_1},b_{s_1},\ldots,b_{s_2},\ldots,b_{s_m}=(b_{i+1})_{i\in\{1,\ldots,n\}\setminus\{s_1,\ldots,s_m\}}$

מ.ש.ל.ב.☺

(ג) **צ"ל:** מצאו נוסחא למספר השרשראות

הוכחה:

תחילה, ממשפט המימדים מתקיים

$$\dim \ker T^k = \dim V - \dim ImT^k = n - rk\left(T^k\right)$$

 $\ker T^{s_1} = V$ אם (וגם כי הנוסחא מהתרגול פי הערשאות (על פי הערשאות אז מספר השרשאות , $k = s_1$

$$2 \cdot \dim \ker T^{k} - \dim \ker T^{k+1} - \dim \ker T^{k-1} = 2n - n - \left(n - rk\left(T^{k-1}\right)\right) = rk\left(T^{k-1}\right)$$

אחרת אם מהתרגול הוא), מספר השרשאות מספר א $1 < k < s_1$

$$2\dim \ker T^{k} - \dim \ker T^{k-1} - \dim \ker T^{k+1} = 2\left(n - rk\left(T^{k}\right)\right) - \left(n - rk\left(T^{k-1}\right)\right) - \left(n - rk\left(T^{k+1}\right)\right)$$
$$= rk\left(T^{k+1}\right) + rk\left(T^{k-1}\right) - 2 \cdot rk\left(T^{k}\right)$$

אחרת אחרת מהתרגול השרשאות (על פי הנוסחא מהתרגול הוא) אחרת k=1

$$2\dim \ker T^{k} - \dim \ker Id_{V} - \dim \ker T^{k+1} = 2\left(n - rk\left(T^{k}\right)\right) - 0 - \left(n - rk\left(T^{k+1}\right)\right)$$
$$= rk\left(T^{k+1}\right) + n - 2 \cdot rk\left(T^{k}\right)$$

נשים לב כי קיבלנו שמספר השרשראות תמיד שווה ל $rk\left(T^{k+1}\right)+rk\left(T^{k-1}\right)-2\cdot rk\left(T^{k}\right)$ (עד כדי התייחסות למקרה קצה)

מ.ש.ל.ג.©

את מספר השרשראות k 2.

:הכחה:

תחילה נשים לב כי קיבלנו בשאלה הקודמת כי מספר השרשראות באורך k הוא

$$rk\left(T^{k+1}\right) + rk\left(T^{k-1}\right) - 2 \cdot rk\left(T^{k}\right)$$

 $(T^{k}=T^{k-1}=T^{k+1}=0\Rightarrow rk\left(T^{k}
ight)=rk\left(T^{k-1}
ight)=rk\left(T^{k+1}
ight)=0$ לכן, מספר השרשראות באורך k>4 הוא

$$rk(T^{k+1}) + rk(T^{k-1}) - 2 \cdot rk(T^{k}) = 0 + 0 - 2 \cdot 0 = 0$$

 $(T^{5}=T\left(T^{4}
ight)=T\left(0
ight)=0\Rightarrow rk\left(T^{4}
ight)=rk\left(T^{5}
ight)=0$ לכן, מספר השרשראות באורך 4 הוא ל

$$rk(T^{5}) + rk(T^{3}) - 2 \cdot rk(T^{4}) = 0 + 2 - 2 \cdot 0 = 2$$

 $(T^4=0\Rightarrow rk\left(T^4\right)=0)$ הוא האורך באורך השרשראות מספר לכן, מספר

$$rk(T^{4}) + rk(T^{2}) - 2 \cdot rk(T^{3}) = 0 + 4 - 2 \cdot 2 = 0$$

לכן, מספר השרשראות באורך 2 הוא

$$rk(T^{3}) + rk(T^{1}) - 2 \cdot rk(T^{2}) = 9 + 2 - 2 \cdot 4 = 3$$

 $(T^0=Id\Rightarrow rk\left(T^0
ight)=\dim V=18$ לכן, מספר השרשראות באורך 1 הוא

$$rk(T^{2}) + rk(T^{0}) - 2 \cdot rk(T^{1}) = 4 + 18 - 2 \cdot 9 = 4$$

מ.ש.ל.☺

 $T^s = 0$ צ"ל: 3

הוכחה:

ממשפט המימדים מתקיים

$$\dim \ker T^{s} = \dim V - rk\left(T^{s}\right) = n - rk\left(T^{s}\right)$$
$$\dim \ker T^{s+1} = \dim V - rk\left(T^{s+1}\right) = n - rk\left(T^{s+1}\right) = n - rk\left(T^{s}\right)$$

.lב מהיות נילפוטנטיות נסמן את ברגת הנילפוטנטיות ב

נניח בשלילה שl>s יהי בשלילה בסיס יהי ער יהי

 $\dim\left(\ker\left(T^{s+1}\right)\setminus\ker T^{s}\right)$ שמספר הוקטורים בגובה s מבסיס השרשראות שווה ל $\ker\left(T^{s+1}\right)\setminus\ker T^{s}$, אונה מתקיים $\ker T^{s}=n-rk\left(T^{s}\right)=\dim\ker T^{s+1}$ וגם מתקיים $\ker T^{s}=\ker T^{s+1}$ וגם ממשפט בלינארית $\ker T^{s}=\ker T^{s+1}$, כלומר

$$\dim \left(\ker \left(T^{s+1}\right) \setminus \ker T^{s}\right) = \dim \left\{0\right\} = 0$$

s אכן מספר הוקטורים בגובה s מבסיס השרשראות שווה ל0, כלומר כל השרשאות מאורך לכל היותר s< l אך מהיות T נילפוטנטית מדרגה t קיימת שרשרת באורך בסתירה לכך שכל השרשאות מאורך לכל היותר t כלומר t בסתירש. t

מ.ש.ל.☺

את מספר השרשראות k לכל k מצאו לכל 4.

:הוכחה:

תחילה נשים לב כי קיבלנו בשאלה הקודמת כי מספר השרשראות באורך k הוא

$$rk\left(T^{k+1}\right) + rk\left(T^{k-1}\right) - 2 \cdot rk\left(T^{k}\right)$$

עתה נשים לב כי $rkT^s \leq rkT^{s-1}$ כי $rkT^s \leq rkT^{s-1}$, לכן $rkT^s \leq rkT^3 \leq rkT^{s-1}$, מהשאלה קודמת ראינו כי $rkT^s \neq rkT^s$ (אחרת היינו מקבלים $rkT^s = 0$ בסתירה לכך ש $rkT^s \neq rkT^s$), לכן $rkT^s = 0$, לכן, מספר השרשראות באורך $rkT^s = rkT^s$ הוא $rkT^s = rkT^s$ (ארות באורך $rkT^s = rkT^s$) הוא ($rkT^s = rkT^s = rkT^s$), לכן, מספר השרשראות באורך $rkT^s = rkT^s$ הוא ($rkT^s = rkT^s = rkT^s$), לכן, מספר השרשראות באורך $rkT^s = rkT^s$ הוא ($rkT^s = rkT^s = rkT^s$), לכן

$$rk(T^{k+1}) + rk(T^{k-1}) - 2 \cdot rk(T^k) = 0 + 0 - 2 \cdot 0 = 0$$

 $(T^{5}=T\left(T^{4}
ight)=T\left(0
ight)=0\Rightarrow rk\left(T^{4}
ight)=rk\left(T^{3}
ight)=0$ לכן, מספר השרשראות באורך 3 הוא

$$rk(T^{4}) + rk(T^{2}) - 2 \cdot rk(T^{3}) = 0 + 1 - 2 \cdot 0 = 1$$

 $(T^3=0\Rightarrow rk\left(T^3\right)=0)$ לכן, מספר השרשראות באורך באורך לכן,

$$rk(T^{3}) + rk(T^{1}) - 2 \cdot rk(T^{2}) = 0 + 4 - 2 \cdot 1 = 2$$

 $(T^0=Id\Rightarrow rk\left(T^0
ight)=\dim V=10$) אות השרשראות באורך לכן, מספר השרשראות לכן,

$$rk(T^{2}) + rk(T^{0}) - 2 \cdot rk(T^{1}) = 1 + 10 - 2 \cdot 4 = 3$$

מ.ש.ל.☺

5. פתרון:

k נילפטונטי ואת מספר השרשראות באורך (א) איל: T

הוכחה:

תחילה נשים לב כי מהגדרת T מתקיים $T^k\left(v\right)=A^kv$, לכן T נילפוטנטי אם"ם A נילפוטנטית, ולפי משפט המימדים מתקיים

$$\dim \ker T^k = \dim V - \dim ImT^k = n - rk\left(A^k\right)$$

, $rk\left(A^0
ight)=\dim V=5$, $rk\left(A\right)=1$ נשים לב כי $A^2=0$, לכן $A^2=0$, לכן $A^2=0$, לכן מספר השרשראות באורך $A^2=0$ הוא ($A^2=0$) לכן, מספר השרשראות באורך לכן הוא ($A^2=0$) הוא (

$$rk(T^{k+1}) + rk(T^{k-1}) - 2 \cdot rk(T^k) = 0 + 0 - 2 \cdot 0 = 0$$

$$(T^2 = T^3 = 0)$$
 לכן, מספר השרשראות באורך ל

$$rk(T^{3}) + rk(T^{1}) - 2 \cdot rk(T^{2}) = 0 + 1 - 2 \cdot 0 = 1$$

($T^{0}=Id\Rightarrow rk\left(T^{0}
ight)=\dim V=5$) הוא האורך באורך באורך לכן, מספר השרשראות באורך

$$rk(T^{2}) + rk(T^{0}) - 2 \cdot rk(T^{1}) = 5 + 0 - 2 \cdot 1 = 3$$

מ.ש.ל.א.©

k באורך נילפטונטי ואת מספר השרשראות באורך (ב)

הוכחה:

,תחילה מיים A ה"ם אם"ם T נילפוטנטית, לכן תחילה מתקיים מתקיים מתקיים מתקיים ולפי משפט המימדים מתקיים ולפי משפט המימדים מתקיים

$$\dim \ker T^k = \dim V - \dim ImT^k = n - rk\left(A^k\right)$$

נשים לב כי

 $,rk\left(A^{0}
ight)=\dim V=5$, $rk\left(A
ight)=3$ נכן $,rk\left(A^{2}
ight)=1$, $rk\left(A^{3}
ight)=0$ לכן

$$(T^k = T^{k-1} = T^{k+1} = 0 \Rightarrow rk\left(T^k\right) = rk\left(T^{k-1}\right) = rk\left(T^{k+1}\right) = 0)$$
 לכן, מספר השרשראות באורך $k > 4$ הוא

$$rk(T^{k+1}) + rk(T^{k-1}) - 2 \cdot rk(T^k) = 0 + 0 - 2 \cdot 0 = 0$$

 $(T^4 = T^3 = 0)$ הוא אורך באורך השרשראות מספר לכן, מספר השרשראות השרשראות

$$rk(T^4) + rk(T^2) - 2 \cdot rk(T^3) = 0 + 1 - 2 \cdot 0 = 1$$

לכן, מספר השרשראות באורך 2 הוא

$$rk(T^{3}) + rk(T^{1}) - 2 \cdot rk(T^{2}) = 0 + 3 - 2 \cdot 1 = 1$$

 $(T^0=Id\Rightarrow rk\left(T^0
ight)=\dim V=5$ לכן, מספר השרשראות באורך 1 הוא

$$rk\left(T^{2}\right)+rk\left(T^{0}\right)-2\cdot rk\left(T^{1}\right)=5+1-2\cdot 3=0$$

מ.ש.ל.ב.☺

k באורך באורך מספר השרשראות נילפטונטי T נילפטונטי ני

הוכחה:

תחילה נשים לב כי מהגדרת T מתקיים Tלכן לכן $T^k\left(v\right)=A^kv$ מתקיים מתקיים לב כי מהגדרת ולפי משפט המימדים מתקיים ולפי משפט המימדים מתקיים

$$\dim \ker T^{k} = \dim V - \dim ImT^{k} = n - rk(A^{k})$$

נשים לב כי

,
$$rk\left(A^{0}
ight)=\dim V=5$$
 , $rk\left(A\right)=4$ וגם $rk\left(A^{2}
ight)=3$, $rk\left(A^{3}
ight)=2$, $rk\left(A^{4}
ight)=1$, $rk\left(A^{5}
ight)=0$ לכן, מספר השרשראות באורך $rk\left(T^{k-1}
ight)=rk\left(T^{k-1}
ight)=rk\left(T^{k-1}
ight)=0$ הוא $rk>5$ הוא לכן, מספר השרשראות באורך לפרים הארשראות ביים הארשרא ביים הארשראות באורך באורץ לפרים הארשרא ביים הארשרא ביי

$$rk(T^{k+1}) + rk(T^{k-1}) - 2 \cdot rk(T^k) = 0 + 0 - 2 \cdot 0 = 0$$

 $(T^6 = T^5 = 0)$ הוא לכן, מספר השרשראות באורך

$$rk(T^{6}) + rk(T^{4}) - 2 \cdot rk(T^{5}) = 0 + 1 - 2 \cdot 0 = 1$$

 $(T^5=0)$ הוא אורך השרשראות מספר לכן, מספר

$$rk(T^{5}) + rk(T^{3}) - 2 \cdot rk(T^{4}) = 0 + 2 - 2 \cdot 1 = 0$$

לכן, מספר השרשראות באורך 3 הוא

$$rk(T^{4}) + rk(T^{2}) - 2 \cdot rk(T^{3}) = 1 + 3 - 2 \cdot 2 = 0$$

לכן, מספר השרשראות באורך 2 הוא

$$rk(T^{3}) + rk(T^{1}) - 2 \cdot rk(T^{2}) = 2 + 4 - 2 \cdot 3 = 0$$

 $(T^0=Id\Rightarrow rk\left(T^0
ight)=\dim V=5$ לכן, מספר השרשראות באורך 1 הוא

$$rk(T^{2}) + rk(T^{0}) - 2 \cdot rk(T^{1}) = 5 + 3 - 2 \cdot 4 = 0$$

מ.ש.ל.ג.☺

6. פתרון:

 5×5 א) א"ל: בלוקי א'ורדן (א)

הוכחה:

תחילה נסמן את המטריצה המז'ורדנת ב

$$\begin{bmatrix}
J_{n_1}(0) & & & \\
& \ddots & & \\
& & J_{n_r}(0)
\end{bmatrix}$$

כאשר לכך שהפתרונות לכך אינם $n_1 \geq n_2 \geq \cdots \geq n_r$, א $n_1 + \cdots + n_r = 5$ כאשר

$$5 \quad 4+1 \quad 3+1+1 \quad 3+2 \quad 2+2+1 \quad 2+1+1+1 \quad 1+1+1+1+1$$

לכן המטריצה המז'ורדנת היא מאחת הצורות הבאות

מ.ש.ל.א.☺

$J\left(0 ight)^{3} eq 0_{6}$ כך ש6 imes 6 כך בלוקי ז'ורדן הוכחה:

תחילה נסמן את המטריצה המז'ורדנת ב

$$\begin{bmatrix} J_{n_1}(0) & & & \\ & \ddots & & \\ & & J_{n_r}(0) \end{bmatrix}$$

נשים לב שהפתרונות לכך הינם

$$5+1$$
 6 $4+1+1$ $4+2$

לכן המטריצה המז'ורדנת היא מאחת הצורות הבאות

$$J_{6}\left(0\right) \quad \left[\begin{array}{cc} J_{4}\left(0\right) & & \\ & J_{2}\left(0\right) \end{array}\right] \quad \left[\begin{array}{cc} J_{4}\left(0\right) & & \\ & J_{1}\left(0\right) & \\ & & J_{1}\left(0\right) \end{array}\right] \quad \left[\begin{array}{cc} J_{5}\left(0\right) & & \\ & J_{1}\left(0\right) \end{array}\right]$$

מ.ש.ל.ב.☺

 $rk\left(A
ight)=3$ כך ש8 imes8 כל בלוקי ז'ורדן

הוכחה:

, $\dim \ker T = 8 - rk\left(A\right) = 5$ תחילה ממשפט המימדים מתקיים עתה נסמן את המטריצה המז'ורדנת ב

$$\begin{bmatrix} J_{n_1}(0) & & & \\ & \ddots & & \\ & & J_{n_r}(0) \end{bmatrix}$$

 $\dim\ker T=5$ כאשר r=5 (כי $n_1+\cdots+n_r=8$ נשים לב שהפתרונות לכך הינם נשים לב הפתרונות לכך הינם

$$4+1+1+1+1$$
 $3+2+1+1+1$ $2+2+2+1+1$

לכן המטריצה המז'ורדנת היא מאחת הצורות הבאות

מ.ש.ל.ג.©

 $rk\left(A
ight) \leq rac{k-1}{k} \cdot n$.7 הוכחה:

 $\mathcal{T}_A^k=A^k=0$ נסתכל על הוא נילפוטנטי לי, $T_A:\mathbb{R}^n o\mathbb{R}^n$ נסתכל על

 ${\cal T}$ עתה נסמן בl את מספר השרשראות של

 $\dim \ker T_A = l$ לפי שאלה 1 סעיף א' מתקיים כי

וגם אורך כל שרשרת הוא לכל היותר k, ויש n וקטורים בשרשראות, לכן יש לפחות שרשראות, וגם אורך אורך אותר הוא לכל היותר

$$rk(A) = n - \dim \ker T_A \le n - \frac{n}{k} = \frac{k-1}{k} \cdot n$$

מ.ש.ל.☺

8. פתרון:

$$A^2=\left[egin{array}{ccccc} 0 & -1 & -1 & 1 \\ 0 & -1 & -1 & 1 \\ 1 & -2 & -1 & 1 \\ 1 & -3 & -2 & 2 \end{array}
ight]$$
, לכן

כלומר A נילפוטנטית, כנדרש

מ.ש.ל.א.☺

(ב) צ"ל: צורת הז'ורדן של המטריצה

$$A^{4} \cdot e_{1} = A^{3} \cdot \begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} = A^{2} \cdot \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} = A \cdot \left(\begin{bmatrix} 3 \\ 2 \\ 5 \\ 8 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} -2 \\ -1 \\ -3 \\ -5 \end{bmatrix} \right) = A \cdot \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 2 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ -1 \\ -1 \end{bmatrix} + 2 \cdot \begin{bmatrix} 3 \\ 2 \\ 5 \\ 8 \end{bmatrix} + 3 \cdot \begin{bmatrix} -2 \\ -1 \\ -3 \\ -5 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} 6 - 6 \\ -1 + 4 - 3 \\ -1 + 16 - 15 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

n=4 כלומר קיבלנו כי $A^3 \cdot e_1 \neq 0$, וגם $A^4 = 0$, כלומר

לכן מהערה בתרגול מתקיים כי בי $e_1 o A \cdot e_1 o A^2 \cdot e_1 o A^3 \cdot e_1$ הוא בסיס שרשראות וגם המטריצה המז'ורדנת היא

מ.ש.ל.ב.©

(ג) **צ"ל:** בסיס שרשראות

בסעיף הקודם נימקנו מדוע הראות, כנדרש $e_1 o A \cdot e_1 o A^2 \cdot e_1 o A^3 \cdot e_1$ בסעיף הקודם נימקנו מדוע

מ.ש.ל.ג.©